

REIS

WIJS

Elke maand de laatste nieuwtjes, prachtige plekken, boeiende boeken
en praktische info: alles wat je moet weten om wijs te reizen.

Samenstelling Sara Bosmans

www.wadtodo.nl

Duinhoppen en
kokkelsprokkelen in Friesland

Wad & water

Friesland kent meer woorden voor water dan voor brood. Dat komt natuurlijk omdat de provincie voor meer dan 50% uit water bestaat. De Friezen zijn de gelukkigste mensen van Nederland en bij de gezondste ter wereld. En dat hebben ze naar eigen zeggen ook te danken aan het water. Of beter nog, aan wat ze doen in, om en bij het water. En ook daar hebben ze heel wat woorden voor. Duinhoppen (en ondertussen konijntjes kijken en bessen plukken), kokkelsprokkelen (lekkere wulken of otterschelpen), dijkslenteren (en onderweg lamsoor en zeekraal proeven) maar ook *skûtjesilen* (zeilen over de binnenwateren) en *fierljeppen* (polsstokspringen over de sloot). Dit jaar willen Friesland en de Waddeneilanden hun water vieren. Want, zoals ze zelf zeggen, als je land voor de helft onder het zeeniveau ligt, kan je maar beter vrienden worden met het water.

www.wadtodo.nl // www.friesland.nl

3 vragen aan...

Elena Simons

initiatiefnemer van
The Untourist Guide & Movement

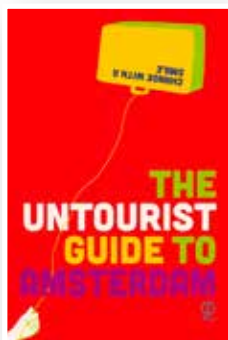

MARIAN VAN DE VEEN - WAN RUK

Het woord 'rolkofferterreur' is een Amsterdamse uitvinding. Net als het fenomeen waar het naar verwijst: de overlast die toeristen veroorzaken. The Untourist Movement wil een antwoord bieden op dat overtoerisme door van toeristen *ontoeristen* te maken en betekenisvolle ontmoetingen te creëren tussen bezoekers en bewoners.

1. Waarom willen jullie mensen laten ontoeristen?

'Op dit moment draait toerisme meestal rond geld en jobs, maar er is zoveel meer moois te bereiken. Wij willen mensen laten bijdragen aan de plekken waar ze komen, hen inspireren en dat verpakken we als een klein, plezierig avontuur tussen pakweg Anne Frank en het Rijksmuseum in. *Funtributen*, noemen we het.'

The Untourist Movement laat je trouwen-voor-één-dag met een Amsterdammer.

ROSA J. JAMES

2. Wat levert dat *funtributen* dan op?

'Voor de toeristen is het een kans om zich te verbinden met een plek en contact te hebben met de Amsterdammers. We hopen dat het *ontoeristen* het mooiste verhaal is dat ze bij thuiskomst te vertellen hebben. De bewoners hebben ook wat aan de activiteiten. Zo is er bijvoorbeeld *Feed the Dutch* waarbij toeristen in het Westerpark een picknickmand kopen en dan locals een broodje kunnen aanbieden om samen op te eten.'

3. Nog andere manieren waarop we kunnen ontoeristen in Amsterdam?

'*Plastic whale* is een laagdrempelige activiteit waarbij je een grachtentocht maakt maar tegelijk ook vuilnis uit het water vist. En bij *Marry an Amsterdammer for a day* ga je na een trouwceremonie op stap met een inwoner die je verborgen plekjes laat zien. Zo krijg je een echte ontmoeting met een Amsterdammer. Uiteindelijk zijn de echte highlights van een stad toch de mensen?'

Activiteiten boeken of de reisgids bestellen kan via www.untouristguide.com

Het dichtst bij duurzaam

Dijleland vakantieland

LANDER LOECKX

Het langeafstandspad door het Dijleland werd net helemaal vernieuwd.

Wandelen in eigen land: dichterbij duurzaam kan je haast niet komen. Een van de makkelijkste manieren om er een echte vakantie van te maken, is een van de Streek-GR's volgen. Het lusvormige langeafstandspad door het Dijleland werd net helemaal vernieuwd en kreeg dus ook een nieuwe topogids. Maak een week vrij in je agenda om de 131 kilometer in een trek te wandelen of spreid de etappes over een aantal weekends. De route start in Leuven en volgt dan de oevers van de Dijle en enkele zijrivieren richting Mechelen, het onderste punt van de lus. Wie het wandelen graag afwisselt met cultuur, kan onderweg halt houden in het AfricaMuseum van Tervuren of in Mechelen Hof van Busleyden en Kazerne Dossin bezoeken. Nog niet te veel last van de voeten? Dan is er de Sint-Romboutstoren: meer dan 500 treden omhoog in ruil voor een magnifiek zicht over het Dijleland richting eindpunt Leuven.

www.groteroutepad.nl

In 2020 slaat designhoofdstad Rijsel aan het experimenteren. De nieuwe uitvindingen kan iedereen gaan bewonderen.

Retourtje Rijsel?

Van kapitaal belang

Na onder andere Turijn, Kaapstad en Seoel is het nu Rijsel dat een jaar lang de titel van World Design Capital mag dragen. Het motto? *Design is capital*. De Noord-Franse stad ziet design als een middel om steden aantrekkelijker, leefbaarder en efficiënter te maken en

geloof dat design kan helpen om aan duurzame ontwikkeling te doen. Daarom wordt 2020 gevierd met 20 tentoonstellingen, 50 feestelijke evenementen en maar liefst 500 experimentele projecten en dat niet alleen in Rijsel maar zelfs tot over de grenzen in ons land. Zo kan je in het Grand Hornu in Mons

het verborgen leven van planten ontdekken, in Tourcoing naar Marokkaanse kunst en ambachten kijken, en je in het clarissenklooster van Roubaix laten inspireren door de circulaire economie.

nl.lilletourism.com // designiscapital.com

Begin je citytrip in het Albertina Modern

De kunsttrein naar Wenen

Nu we sinds januari weer met de trein naar Wenen kunnen sporen (zie ook blz. 16), lonkt de Oostenrijkse hoofdstad net iets nadrukkelijker. Deze maand komt daar nog een extra reden bij, want op 13 maart opent het langverwachte Albertina Modern. De collectie hedendaagse kunst telt 60.000 werken van 5.000 artiesten waaronder ronkende namen als Andy Warhol, Karel Appel, Hundertwasser en Gerhard Richter. De openingsexpo heet toepasselijk *The beginning* en daarvoor komen de werken die de Oostenrijkse kunst tussen 1945 en 1980 belichten uit het depot. Voor je weer de trein opstapt, zeker ook naar het 'gewone' Albertina gaan. Daar kan je dit jaar ook nog werken ontdekken van Matisse, Modigliani en Van Gogh.

www.albertina.at/albertina-modern/en/

'Laufender Klemmer', een schilderij van Robert Klemmer.

De impact van je reis

Groene jongens, die millennials

Denk jij na over je ecologische voetafdruk als je reist? Vier op de tien Belgen zeggen van wel, bij jongeren tussen 25 en 34 jaar loopt dat op tot de helft. Ben je bereid om tijdens het boeken een kleine bijdrage te geven voor een milieugerelateerd initiatief? Ook hier weer zijn het de millennials die het hoogst scoren, terwijl bij 65+ nog amper 33% daartoe bereid is.

De cijfers komen uit onderzoeken in opdracht van Eliza was here en het Vakantiesalon van Brussel.

Wild feestje in het Verenigd Koninkrijk

Leve(n)de kust

Hoe kan de mens beter in evenwicht leven met zijn natuurlijke omgeving? Dat wordt onderzocht in Unesco-biosfeergebieden. The Living Coast is zo'n proeftuin waar naar dat evenwicht wordt gezocht. De Zuid-Engelse stad Brighton, die deel is van het gebied, gaat dit jaar nog een stapje verder vooruit. Met *Nature2020* vieren ze een jaar lang ecopositieve evenementen. Tegelijk viert het aangrenzende South

Downs National Park zijn tiende jubileum. Meevieren? Van een expo in het natuurhistorisch museum over een wandeling onder de beroemde witte kliffen tot een uitdagende fietstocht naar het hoogste punt van het nationale park... In dit geval geldt: hoe wilder het feestje, hoe beter.

www.nature2020.org.uk // thelivingcoast.org.uk

Het South Downs National Park viert zijn tiende jubileum.

Het alfabet volgens Unesco

Van Amalfi tot de Zijderoute

Ook de Italiaanse Amalfikust is werelderfgoed.

1.121 monumenten, 167 landen: zoveel plekken van universele waarde heeft Unesco sinds 1972 op haar lijst gezet. Het zijn meesterwerken van menselijke creativiteit die getuigen over historische gebeurtenissen en belangrijke ontwikkelingen, maar ook gebieden met een uitzonderlijke natuurlijke schoonheid. Plaatsen uit het verleden die ons lessen laten trekken voor de toekomst. De *Atlas van het Werelderfgoed* is een wereldatlas waarin het erfgoed een plaats op de kaarten heeft gekregen. Daarnaast wordt elke Unesco-plek ook nog eens beschreven en getoond. Vijf kilo boek maar een ton aan verwondering.

Atlas van het Werelderfgoed - € 99 - uitgegeven bij Lannoo.

WOORD VAN DE MAAND

Wantoerist

Wildplassen, vuilnis op straat gooien, naakt poseren in een fontein, van hotelbalkons duiken, in bikini zonnebaden in een park: toeristen die zulk wangedrag vertonen worden wantoeristen genoemd. Steden en bestemmingen reiken dan ook steeds vaker – soms torenhoge – boetes uit voor wie geen respect toont voor de plek en de mensen die er wonen.

Wie graag fietst tussen en proeft van blozend fruit, moet richting Leipzig.

De lusvormige dagtochten van Leipzig

Fietsen in Fruitland

Alseits der *ausgetretenen Pfade*: weg van de platgetreden paden op z'n Duits. Wie houdt van fietsen tussen bloesemende bomen of blozend fruit, maar dat het liefst doet zonder al te veel andere mensen, moet richting Leipzig. Daar kan je het Fruitland, zoals de streek genoemd wordt, ontdekken in drie lusvormige dagtochten onder de naam *Obstland-Radrouten*. Achthonderd jaar geleden kweekten en teelden de

kloosters binnen de muren en na de secularisatie werd die traditie verdergezet en uitgebreid door keurvorsten en coöperatieven. Volgende maand start het bloesemfestival en dat levert een paar maanden later appels, peren, pruimen, kersen, aardbeien en bessen op. Fietsen in het Fruitland betekent dus ook vaak stoppen en proeven.

www.leipzig.travel
// www.saksen.info

Interactief biermuseum in Henegouwen

Schol/trol

In 1769 begon ene Joseph Leroy met het brouwen van bier voor de heer van het kasteel van Ghysegnyes. Negen generaties en 250 jaar later bestaat de *brasserie* van toen nog steeds. Meer nog, om die grote verjaardag te vieren, kocht brouwerij Dubuisson het kasteel en transformeerde het tot een interactief biermuseum. Historische documenten en objecten maar ook 3D-, videoanimatie en virtual reality vertellen de geschiedenis van de oudste Waalse nog actieve brouwerij. De bekendste bieren zijn *Bush* en *Cuvée des Trolls* en het trolletje speelt ook een rolletje in een escape game doorheen de kamers van het kasteel. De bistro serveert lokaal en bio en in het winkeltje koop je producten van boeren uit de buurt.

www.dubuisson.com/nl

De oudste brouwerij van Wallonië is mee met haar tijd.

Opvallende architectuur: cultuurhuis Le Volcan in Le Havre.

Vaut le voyage

Frankrijk voor meerwaardezoekers

Hors des *sentiers battus* zeggen de Fransen als ze weg van de platgetreden paden willen. Laat dat nu net een van de oplossingen zijn voor het overtoerisme dat een pak toeristische bestemmingen onleefbaar heeft gemaakt.

Met #RemarkableFrance wil het netwerk *Sites & Cités remarquables de France* 19 onbekendere plekken in de etalage zetten die erfgoed, cultuur, gastronomie en natuur à volonté hebben. Neem nu Longwy, net over onze grens, dat indruk

maakt met faience, glasramen en een citadel. Of Besançon waar je kan fietsen langs de oevers van de Doubs, antiek-winkels bezoekt en terrast op statige pleinen. In Pézenas wachten middel-eeuwse straatjes, wijngaarden en kunstgalerieën, en het centrum van Le Havre is dankzij de architectuur van de heropbouw Unesco-werelderfgoed geworden. Traag toerisme met Franse charme en authenticiteit: *vaut le voyage*.

www.france.fr - #RemarkableFrance